

Verkondiging bij de tijdelijke professie van Augustinus Aerssens en de plechtige professie van Richard Steenvoorde

Broeders en zusters,

Het is een goed gebruik om bij bijzondere vieringen uit te gaan van de lezingen van de dag. Dat is een andere optie dan schriftlezingen te kiezen bij een bijzondere viering. Het risico bestaat dan dat het teveel gaat over wat we graag zèlf willen horen.

De lezingen van vandaag vallen volgens het leesrooster ons dus toe. Op het eerste gezicht komen de lezingen zwaar over, zeker niet feestelijk. Het gaat over vermanen en zondigen, maar gelukkig ook over de liefde. Zondigen doen we allen zeer zeker, maar we hebben het er liever niet over.

Toch passen de lezingen van deze zondag uitstekend bij een professieviering want in de lezingen is een gemeenschap van mensen in het geding, een geloofsgemeenschap.

Dat kun je, als je de lezingen naar onze tijd haalt, zien als de gehele geloofsgemeenschap van bijvoorbeeld de Rooms Katholieke Kerk. Je kunt het ook meer concreet zien: de geloofsgemeenschap van een parochie of op deze middag een dominicaanse geloofsgemeenschap zoals die in een communiteit wordt vormgegeven.

Voor iedere vorm van gemeenschapsleven – of dit nu een geloofsgemeenschap is of een samenlevingsverband zoals een gezin – geldt dat er vaak gedoe is.

Het is een teken dat een gemeenschap leeft, dat er ontwikkeling is of een mogelijkheid tot groei. Je schuurt aan elkaar en de gemeenschap vormt jou, maar jij vormt ook de gemeenschap.

Een benedictijn zei eens tegen mij: 'René, weet je wat ik het moeilijkste vind in het religieuze leven? Dat is het gemeenschapsleven.' Hij zei daarbij dat zijn antwoord over enige tijd mogelijk een ander is. In ieder geval kan ik uit eigen ervaring onderstrepen dat het gemeenschapsleven iedere keer weer een uitdaging is.

Er is een essentieel verschil tussen het leven met een liefdespartner in bijvoorbeeld een huwelijksverband of het leven in een religieuze gemeenschap. In dat laatste samenlevingsverband heb je niet gekozen voor elkaar. Sterker nog, je kiest ook voor een toekomstig leven samen met mensen die pas in de toekomst dominicaan worden. Richard en Augustinus leggen professie af in mijn handen en beloven gehoorzaamheid aan de Magister van de Orde, maar er komen andere provinciale oversten en magisters van de Orde. Mensen die misschien nu nog geen dominicaan zijn!

Hoe houd je jezelf staande in een geloofsgemeenschap, in een communiteit en word je daarin gelukkig?

Ten eerste is het van belang om vanuit je gehele wezen te beseffen dat jij een kind van God bent en door Hem geliefd wordt. En vanuit dit beginsel mag je verwachten dat dit ook geldt voor de wijze waarop medebroeders naar jou kijken en hoe jij naar je

medebroeders zou moeten kijken. Als je intreedt vraag je niet voor niets om waarmaking van je diepste verlangen naar Gods barmhartigheid en die van de medebroeders.

Gemeenschapsleven vraagt ten tweede ook dat je er werk van maakt om goed in je vel te zitten. De Romeinse dichter Juvenalis schreef al: '**Orandum est ut sit mens sana in corpore sano**'. Een mens moet bidden voor een gezonde geest in een gezond lichaam. En zoals we weten moeten we met de genade meewerken dus werk maken van een goede lichamelijke en geestelijke gezondheid. Gelukkig zijn onze broeders in vorming sportief goed bezig en dat is maar goed ook, want soms lijkt een vormingstraject verdacht veel op een survivaltraining!

Ik zei al eerder dat mensen zondigen en het daar liever niet over willen hebben. In de eerste lezing en evangelielezing wordt ingegaan hoe om te gaan met het zondigen in de gemeenschap en dat vanuit het perspectief van degene die dat bij een ander constateert.

Jezus begint met de woorden: 'Wanneer uw broeder gezondigd heeft, wijs hem dan onder vier ogen terecht.' Er staat niet vermeld of jezelf slachtoffer bent van het zondigen of dat je het alleen geconstateerd hebt. Eigenlijk is dat ook niet relevant. In het bijbelboek Leviticus wordt immers al gezegd dat je elkaar terecht moet wijzen, want als je dat niet doet, maak jij je schuldig aan de zonde van een ander (Lev. 19,17). Ook de eerste lezing wijst daar op. Daar wordt Ezechiël als wachter aangesteld. En dat betekent het bewaken en het behoeden van elkaar. Ezechiël lijkt daarin dus op een provinciaal overste avant la lettre! Maar eigenlijk is het ons aller taak: elkaar te bewaken en te behoeden, wil het gemeenschapsleven duurzaam zijn.

In het evangelieverhaal staat een heldere procedure vermeld hoe te handelen met iemand die gezondigd heeft. Het begint ermee dat je deze broeder onder vier ogen terecht moet wijzen. Prachtig gezegd, maar het is heel lastig. Het is veel makkelijker om het erbij te laten zitten of om te gaan praten met anderen over wat die en die geflikt heeft, het zogenaamde roddelen.

Ga daar maar eens aan staan. Iemand rechtstreeks aanspreken vraagt om moed, zorgvuldigheid en sociale intelligentie.

Zowel bij Ezechiël als in het Matteüs evangelie zijn er grenzen. Als alles is geprobeerd en de ander niet luistert – zich niet bekeert, zich niet laat winnen – dan houdt het op. Hij plaatst zichzelf daarmee buiten de gemeenschap, hij plaatst zich buiten de gehoorzaamheid. En gehoorzaamheid is belangrijk.

De gelofte die Richard en Augustinus gaan uitspreken, is de gelofte van gehoorzaamheid, zoals u straks zult horen. Gehoorzaamheid is echter wat anders dan gedachteloos uitvoeren wat van hogehand wordt bevolen. Het is ook wat anders dan het doen van een enkele mededeling aan de hogere overste. Het bestaat uit gezamenlijk overleg om idealiter te komen tot een consensus. Een besluit dat door allen gedragen wordt.

Jezus vervolgt met de uitspraak: 'Wat gij zult binden op aarde, zal ook in de hemel gebonden zijn.' Bij het doen van een religieuze professie is dit heel duidelijk. We vieren vanmiddag deze binding van de professie die aarde en hemel in zich verenigt. Het is een binding die nooit lichtvaardig kan worden aangegaan.

De evangelielezing besluit met een optimistische belofte: 'Wanneer twee van u eensgezind op aarde vragen – het moge zijn wat het wil – zullen zij het verkrijgen van mijn Vader die in de hemel is.' Helaas vraagt deze uitspraak om een relativering. Het behoort namelijk gelezen te worden in de context van het hebben van een geschil met iemand, niet als een algemeen uitgangspunt. In die context is de uitspraak waar omdat het uiteindelijk gaat over het in praktijk brengen van de liefde die de gehele wet vervult.

Broeders en zusters,

Het gemeenschapsleven is en blijft een uitdaging, maar deze uitdaging is meer dan de moeite waard. Het communiteitsleven is een prachtige oefenplek om de onderlinge liefde in praktijk te brengen en daarin te groeien. Paulus schreef niet zonder reden aan de christenen van Rome: 'Uw enige schuld blijve de onderlinge liefde.' en 'Wie zijn naaste bemint, heeft de hele wet vervuld.'

Gemeenschapsleven, alhoewel soms lastig, is geen last, maar vormt het ecosysteem – soms een excentriek ecosysteem – waarin we elkaar leren te bewaken en te behoeden en elkaar leren te voeden en te drinken vanuit de goddelijke bron van liefde. Zo zijn en worden we waarachtige verkondigers van de goede boodschap van Jezus van Nazareth ten behoeve van het zielsgeluk van de mensen.

Dat het zo mag zijn en worden voor Augustinus en Richard.

Amen.

René Dinklo o.p.